

[Hoff.]

uden turde man ikke sige noget om, hvorvidt Vedligeholdelsen vilde blive økonomisk overkommelig. Det maa være denne Udtalelse, som har været Aarsag til, at den næste store Kommission, som blev nedsat den 25. Juni 1914, fik en ganske bestemt afgrænset Opgave, idet Kommissoriet gik ud paa, at der skulde udarbejdes Forslag til Anlæg af en stor Fiskerihavn i Thisted Amt til ca. 10 Mill. Kr., Forslag til en mindre Fiskerihavn ved Hirtshals til 3½ Mill. Kr. og saa et Par andre Ting, som vi i denne Forbindelse kan se bort fra.

Op saa staar der til sidst, at Opgaven skulde løses inden et Aar fra Lovens Ikrafttræden. To Aar efter forelaa Kommissionsbetænkningen, som anbefalede, at den store Havn skulde ligge ved Hanstholm, og derpaa begyndte altsaa Hanstholm Havns Bygning. Hovedsynspunktet for at anlægge en Havn ved Hanstholm var dette, at man kunde ikke anlægge en Havn paa en Materialelevandringskyst, idet man derved vilde risikere, at den ene Side af Havnen vilde sande til, og den anden vilde blive undergravet, saa Molerne vilde synke. Derfor fastslog man som Hovedregel for al Havnebygning, at Havnene skulde lægges paa det, man kalder Materialelevandringsnulpunkter, paa Pynter, hvor der ikke foregaar nogen Materialevandring, og Resultatet blev, at man anbefalede at anlægge Havne foruden i Hirtshals, som var en Kendsgerning, ved Vorupør, Klitmøller, Sandnæshage og Heshage eller Hanstholm, som man plejer at kalde den, og af disse fire Steder valgte man Hanstholm af Grunde, som kan ses i Kommissionsbetænkningen.

Men der er en ganske mærkelig Ting ved den Kommissionsbetænkning: Navnet Thyborøn eksisterer kun eet Sted i Kommissionsbetænkningen, nemlig paa Side 76, hvor der staar, at de to i Betænkningen foreslaaede Havne, nemlig Hanstholm og Hirtshals, vil danne et fortrinligt Supplement til de tre Fiskerihavne i Esbjerg, Thyborøn og Skagen. Men den Tanke, at Thyborøn kunde blive selve den Havn, man skulde lave i Thisted Amt, er aabenbart slet ikke faldet Kommissionen ind, til Trods for at Thyborøn ligger i Thisted Amt. Det nævnes i Betænkningen, at paa en lang, lige Sandstrækning som Jyllands Vestkyst kan man ikke anlægge Havne uden at faa mange Vanskeligheder med Tilsanding og Undergravning, som er nævnt i det foregaaende, men der staar intetsteds i Kommissionsbetænkningen, at der findes eet Sted paa Vestkysten med ganske særlige Forhold,

noget, der svarer til en Fjordmunding; altsaa Thyborønkanalen. Saadant et Sted kan ikke sammenlignes med en almindelig Materialelevandringskyst, naar det gælder Havnebygning, tværtimod vil man finde en Mængde Havne ved Flodmundinger o. lign., fordi de egner sig godt til Havnebygning. Men det diskuteres altsaa ikke i Kommissionsbetænkningen.

Udviklingen blev naturligvis, at man gik i Gang med de store Havneanlæg ved Hirtshals og Hanstholm, medens Thyborøn Havn kun i ringe Grad nød godt af nogen Statsstøtte. Trods dette udvikledes Thyborøn stadig mere og mere, hvilket bl. a. fremgaar deraf, at der i 1921 var 277 Indbyggere i Thyborøn By, medens der i 1941 var 1 200—1 400, altsaa mere end en Fire-dobling paa en Snes Aar. Det tyder paa, at Thyborøn ligger paa det rigtige Sted, ellers kunde man ikke tænke sig nogen Forklaring paa, at en By, der ligger paa det mest afsides og utilgængelige Sted i Danmark og tilmed det mindst frugtbare Sted i Danmark, har kunnet opnaa en saadan Udvikling.

Det synes indlysende, at denne aabenlyse Forbigaaelse af Thyborøn til Fordel for Hanstholm paa et Tidspunkt, hvor man slet ikke var begyndt at tale om et Gennembrud af Tangerne, maa have en Forklaring, men en saadan er ikke at finde i Kommissionsbetænkningen. Den sandsynlige Forklaring eller Nøglen til den faar man, naar man ser paa, hvad det er for Mænd, der stod bag disse Havneanlæg. Der er to Navne, som øjeblikkelig tiltrækker sig Opmærksomheden, nemlig Hanstholm-Hirtshalshavnens Bygmester, Ingeniør Fibiger, og Thyborønhavnens Forkæmper, Distriktsingeniør Poulsen. Uden at ane, at jeg nogen Sinde skulde faa noget med dette Spørgsmaal at gøre, har jeg gennem mange Aar fulgt den Pennefejde, der har været ført mellem disse to Ingeniører, fordi den har været af en Voldsomhed og Skarphed, som er uden Sidestykke i dansk teknisk Litteratur. Poulsen hævdede og vedblev til det sidste at hævde med stor Kraft, at Hanstholmhavnen er et eneste stort Fejlgreb, det var kun at smide Pengene ud, fordi dens Betydning i Kraft af dens Beliggenhed og dens Betydning for Fiskeriet er meget ringe, den er særdeles vanskelig at besejle i haardt Vejr, og der skulde ofres enorme Summer paa den, før den blev færdig. Han har derfor gentagne Gange sagt, at det eneste økonomisk forsvarlige var at stoppe Bygningen af Hanstholm Havn og i Stedet for gøre noget ved Thyborøn Havn.